

NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykőrösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

<p>Szerkesztő és kiadóhivatal: Nagykőrös, IV. ker., Kossuth Lajos-tér 35.</p> <p>Megjelenik hetenként háromszor: Kedden csütörtökön és vasárnap reggel.</p>	<p>Főszerkesztő: M a g y a r K á z m é r.</p> <p>Felölős szerkesztő és laptulajdonos: D. Tóth Ferenc.</p>	<p>Előfizetési árak:</p> <p>HELYBEN: Egész évre 10 K, 1/2 évre 5 K, 1/4 évre 2:50 K</p> <p>VIDEKEN: Egész évre 12 K, 1/2 évre 6 K, 1/4 évre 3 K. Egyes szám ára vasárnap 10, hétköznap 4 fill. Nyitárteret senkinek 60 fillér.</p>
---	---	---

Válságos idők.

Gondterhes időköt él a magyar iparosság. A nemzetek között a rettenetes háború folytán új alakulások kezdenek előtérbe lépni és minden alakulás, ami a nagy háború méreteihez képest kialakul, kétséget kizárólag a magyar iparosságot látszik fenyegetni a legjobban. Hiszen az utolsó 20—30 év leforgása alatt a magyar kormány bölcsességéből eredőleg olyan átalakulásokon ment keresztül a magyar iparosság minden neme, hogy csaknem azt lehet mondani: a gazdasági tevékenységgel igyekezett ifja és öregje a tanuláson minden neméből azt az előnyt elsajátítani, a mivel a tudás és — a határt nem ismerő munkásság egybevetésével — törekedett mindazt a tényezőt megvalósítani, hogy megéheztét a rettenetes viszonyok közepette is biztosnak lássa.

Ezen, épen itt jelzett tényezők folytán érinti a magyar ipart a legnagyobb mérvben a folyamathalmozó rettenetes háború, mert az ezen korszakban nyert, kiképzett munkások legjobbjait ragadta ki hivatásuk teréről a háború.

A magyar iparosság és más nemzetek iparosai között megmérhetetlen nagy az a különbség, a mely az ipar

terén az utolsó 30 és 50 év alatt fejlődött ki, mert míg a külföldiek azon tudással már fel voltak szerelve, mit nekünk csak az újabb időkben kellett elsajátítani, ők addig tőkét gyűjtöttek, míg mi nélkülözések között tanultunk és ma, ha itt-ott bémán is kerülne nekünk ki a rettenetes küzdelemből a külföldiek, a hátuk mögött áll a vagyoni erőnek az a tényezője, amellyel többé-kevésbé a félbeszakadt iparukat tovább lehet folytatniok. Míg a magyarság, fájdalom, csak a szellemi tudásnak azon tőkét gyűjtötte, amelyből most kellett volna megerősödni a legközelebbi jövőben, amilyen iparosainknak legjobbjai remélték, hogy egy biztosított, független közgazdaság mellett majdan felvehetik a versenyt a világ bármely nemzetével és tevékenységük révén nekik is sikerül nemcsak a családi szentélyt felépíteni, hanem beilleszkedhetnek abba az irányba, amelyről a haladás révén kézműiparból, nap-nap után, áttérhetnek majdan a tömeggyártásra, amelynek segítségével biztosítanak nemcsak önmaguk megélhetését, de a nemzet anyagi jólétének megszilárdítását is.

Ezeknek a szép, ideális reményeknek egész láncolata tört elénk és ma szemünként szétlőve és aggódva néz-

he a magyar iparos a háború sikeres bevégezte után is azon térerre, amely térerre a rettenetes áldozatok árán neki kellene, hogy gyümölcsözővé váljék az a vérrel áztatott talaj, amelynek boldogságát még a csaták zajában is, ifju és időse eselést honfitársaink utolsó lehelletében is, imával kérték az istentől. És most, midőn államférfiaink és hivatott intézményeink egész sorozata foglakozik a közgazdasági kérdések sikeres megoldásával, egyedül a magyar ipar az, amely beláthatatlan határon nem lát mást, mint gyűlések után gyűléseket, ahol hangzatos szavak mondatnak el a hazai ipar megmentése érdekében, de a tettek azt nem látszanak követni.

Hivatott értekezletek már elérkeztek találják a hazai ipar megvédését — a meghódított területeken; gyönyörű, szép, lélekemelő szavakban jelzik annak minden tünetét, hogy mit lehet ottan elérni a magyar iparnak, de feledik itt is a nagypontosságú értekezleten, hogy mielőtt a tönkretett és meghódított területeken akarnák a hazai ipart megmenteni, először életképes erejében olyanná kell azt fejleszteni itthon, hol a tafa megvan, hogy annak hordképessége a közel jövőben magához ölelje a szenved-

TÁRCA.

Garay Ákos kiállítása.

Irla: Magyar Kázmér.
(Folytatás.) 5

— Ha a tisztartó urat várjuk, eszünk huzunk mindig. Mi dnyáján.

— A bujtár is ?

— A bujtár is. Igen. Ha van neki. Ha nincs, bockort huz.

Igy történt, hogy ennek a bírálatnak rendén ott mindjárt bockort rajzolt Garay a bujtár lábára.

Mosolyogni való, kedves kis részlet egy mű alkotásának a történetéből. De nem lehet elsikkanni fölette. Sokat magyaráz ez a gondolkodó embernek és ismét a — megértőnek.

Elemi iskolák számára készül a kép, sok százezer magyar gyerek nézi, szemléli. A művész nemcsak a képességre és tárgy-hűségre gondol, — a néplelki tükrözésére is ügyel gondosan, hogy a „tisztesség” követelményén sérelem ne essék.

Ez a mi Garay Ákosunk.

Ez az, ami bizonynyal megkapja a „Dunántuliki” figyelmét.

A mi Garay Ákosunk a mellett, hogy nagy teremtő és alkotó, magyar művész, de *elő tiltakozás is az ellen az irányzat ellen, amit „holnaposok” nyugatosok és nem tudom, mi minden más néven szokás tisztelni.*

És mert ilyen a mi Garay Ákosunk, ebben a mi mostani, ha nem is válságos, de vajdó időszakunkban kell vele, műveivel és irányával még egy kicsit foglalkozunk.

Kiállítása. Ó, fájdalom hézagos. Sok műve hiányzik. A rendező műintézetnek nem sikerült összeszedni mind.

A sok hiányzó közül három műve fölött sajnálkozom. Az egyik egy kis méretű *ceruza rajz*. A pusztát, kiskunsgági pusztát varázsolja elénk alig képzelhető bravúrral; azt a pusztát, a mellyel az ecset megbirkózni nem tud, nem mer; a festő azt mondja, hogy Petőfi költsézet hivatott arra csak. No s igen. És Garay Ákos is hivatott.

Elénk varázsolja egy juhász segéd-mével, aki lobogó ingujjal, gatyával ül a poroszkáló szamár hátán és a hűséges puli szalad mellette. A pusztá, a semmi áll előtünk a maga néma csendjével, óriási hatalmával.

A másik nagyobb méretű, színes rajza. *A huszárok karácsonya*. 1912. évi karácsonykor készült, mikor a huszár az orosz gyalogsággal farkasszemét nézett a messzi határfolyó két oldali partján. Éjszaka van. Innenfelől a huszárság lórol leszállva áll (milyen huszárok és milyen lovak?), az el-lenséges gyalogság lábhoz tett fegyverrel a tulsó, a messzi parton. A folyó fölött a holdvilág emelkedik, s a hold tányérja alatt a sugár kévében a megváltó gyermek Jézus alakja emelkedik és tükröződik a folyó jégpáncélján.

Mind a két kép magán tulajdonos bir-tokában.

A harmadik kép szintén színezett rajz. Ez is magán tulajdon. A „muszka komáról” szól.

Történetét lapunkban annak idején

dők egész zömét és a munkában rejlt kiapadhatatlan erőforrásokkal biztosítsa a boldog megélhetést itt ezen a földön, amelyért egyesek és egybevetetten egész tömegek legrágább kincseiket áldozták fel a haza oltárán.

Hiszen a magyar iparnak elsősorban nem Galiciának elfoglalt területében kellene tért hódítania, és nem Szerbiában keresni a boldogulásnak mindazon tényezőjét, amerre ott megközelítő talaj sincs ahhoz képest, a mi hazánkban meg volna akkor, ha a nagy közönségnél a hazafiai érzés tiszta fogalma csak némileg állna arányban azokkal a hangzatos szavakkal, amelyek országszerte elhanganak.

Ámde nézzük a gyászoló anyákat, a résztvevő rokonokat, barátok mindegyikét, vajjon tapasztaljuk-e rajtuk avagy könyvezetükben annak egyetlen egy tünetét is, hogy átérzve az áldozatok nagyságát, öntudatos megalázkodással igyekeznek lemondani a külföld termelvényeiről, hogy lelkiismeretük legmélyéből erüdöljön a magyar munkaerő termelvényeivel pótolják mindazt, amire szükségük van. Ha csak egyetlen egy pillantást vetünk magára a székesfőváros kereskedelmére, lehetetlen, hogy megdöbbentően ne táruljon szemünk elé a képe ennek a csodás fővárosnak, amelyhez hasonló a föld kerekén sincs egy sem. Kirakataink pazar fényt árasztanak, tündöklőve tárják a közönség elé az ipari termelvények minden nemét, de azok között egyetlen egy helyen sem találjuk meg azt az áldozatkészséget, azt a hazafiai szeretetet, amely a magyar munkásság termelvényeinek adná az elsőbbséget az idegenek felett.

De nézzük a nagy és hatalmas, milliók felett rendelkező áruházainkat. Mindenütt azt találjuk, hogy az illetők anyagi erejüknek egész súlyával, szellemi lényük fensőbbiségével egyedül azon árucikkreket vezeték be minden elképzelhető eszközzel a nagyközönség körébe, amelyeknek még nyersanyaga sem a magyar talajból fakadt.

elmondottuk már; teljesség okából ismétlünk.

Az ősz folyamán a Borsszem Jankóban megjelent Garay Ákosnak az a pompás, hangulatos képe, amelyik a hadbavonuló, virágos Hinderburg bakákat ábrázolja a pályaudvaron. Nyílt kocsiajtóban, a szikár, erőteljű duzzadó tolnai és fejérmegyei bakák, dalos kedvvel, pánthikán. Az állomáson tehervonattal van találkozójuk, melyen orosz hadifoglyokat szállítanak, nyitott kocsikban, munkára.

Egyik Hinderburg baka gyerek a dévajság, mókázás és komázkodás kedélyes hangján átszóll a másik vonathoz s a rábámuló, vigyorgó mutujképű oroszoknak oda kiált jóízűen:

„Szervusz muszka koma! Megyek az ides apádér!”

A kép kitünő, mint a baka mondása. Így egyfűtt, köztetszéssel találkoztak. Bejárták az országot. Dicsérték nyakra-főre mindenütt. Valaki etalálta, hogy ez a kép egyenest a trónörökös szobájába való. Mások bizonyították, hogy gyönyörködött benne a

és ha az akadályok legfőbbikét akarjuk keresni, akkor mindenütt és mindenfelé csak a kormánytól várunk a változtatásokra olyan irányítást, amely a nemzetnek erősítését ezeknek a rettenetes akadályoknak elhárításával lehetővé teszi. Azonban mit érnek mindazok a hatalmas emeltyűk, amelyek a kormány rendelkezésére állanak, egyes, ilyen akadályok elhárítására, ha magának a nemzet értelmiségének — melynek a kezében van letéteményezve hosszú, hosszú évtizedek óta az ipar termékek elterjesztésének minden neme, — lelkületében nincs meg az a hazafias akarat, se tudat, hogy végre az ő hivatásuk elsősorban gyermekeik felnevelése után, a nemzet közgazdaságát szilárd talajra juttatni.

A Vörös-Kereszt-Estély.

Vörös-Kereszt-Egyetünk kettős elnöksége, — K. Faragó Irma és Patonay Dezső — kedves és lelkes ötletének hazafias felbuzdulást célzó eszméje: küldjünk szeretet adományokat a harctéren küzdő fiainknak, a hős 38-asoknak, meg a 29-es honvédoknak és népfőlkölknek, — városunk uralmi társadalmának, hazafias érzésű közönségünknek színet-javát összegyűjtötte a jan. 29-iki estélyen, amelyen — azok kivételével, kiket gyász sujított, vagy családi körülményeik gátoltak — a város minden ismert családjá képviselve volt. Alig emléksznünk ilyen nagyszámu és ilyen fényes közönségre; de a látogatottság másik tényezője gyanánt — az egyik a szép, hazafias célnak áldozó buzgalom volt! — méltán jellelhetjük meg azt a művészi színvonalu, gazdag és változatos műsort, melynek összeállítására dr. Kovács Kálmán titkár, főrendező sok fáradozásának, művészi hozzáértésének és odaadó igyekezetének sikere volt, amit készséggel ismerünk el és méltánylunk igaz érdeme szerint. A szereplők összeállítása, megnyerése, — kik tehetségük s készségük mellett, mint társadalmi tényezők is értéket jelentettek — magában véve is biztosítéka volt az estély anyagi és erkölcsi sikerének, ami minden hízegés nélkül lényesnek bizonyult.

fiatal fenség, tetszik neki nagyon, feltűnt a táborban. A beszélgetés vége az, hogy valamelyik újság kiírta a trónörökös esetét a muszka komával, de úgy, mintha Garay megküldötte volna neki a kép eredetijét és azt a fenség megköszönte.

Garay Ákóst ez kínos zavarba ejtette, mivel hogy szó sem volt arról, hogy ő a képet a trónörökösnek elküldötte volna. Nehéz töprengései közepette azt tanácsolták a barátai, hogyha már és ámbár tudta nélkül is, de hírbe hozta a főherceget: küldje el neki a képet, jó szívvél vállalja biztosan.

Igy történt, hogy egy hónappal ezelőtt hosszas tünődés és tételődés után Garay végre csakugyan elküldötte a képet a Főherceg részére. A szép köszönet azután csakugyan megérkezett Bécsből.

A kép ott maradt; ott van a töröl metszelt magyar kép a csudálatosan jellemző magyar katona rajzolat, melynek megérkezésekor és láttára a főherceg szeme, arca fölragyogott, azóta is örömmel szemléli otthonában a — szobájában.

A műsor két részből, 12 számból álló, hatalmas, változatos s éppen ezért egy percig sem unalmas színtere volt a zenei, ének és előadó művészet nemes versenyének s ügyes, gyors mozzanataival mindvégig leköttötte a figyelmet, sőt fokozta a lelkesedést.

A zenei részt a Hymnus szárnyaló fo-lásza vezette be, melynek áhitatra gerjesztő dallamát a közönség állva hallgatta végig. Feltűnt, hogy az énekkar egy szólamon énekel.

A szóló zongora művészet képviselője Sági Erzsike volt, aki Reinold: Impromptu-ját adta elő biztos kezeléssel, könnyedséggel, tudással s vonzó egyéniségének megnyerő természetességével. Az őszinte megértés tpsát néhány szép, magyar dallal köszönte meg.

A vonós zene méltó helyet nyert a műsorban és igazi művészi erővel volt képviselve Kovács Ilus, dr. Markó Imre, Neugebauer Róbert és dr. Kovács Kálmán négyes társaságában, kik — a műsor két részének megfelelőleg két részletben — Schubert „Halál és leány”-át adták elő pontos összetanultságban, finom árnyalással, mélyen átértett, gondos kidolgozással. Kár, hogy a közönségünk, melynek nagy része a zenei analabéták süket táborába tartozik, bámulatos közönynek zümmögő figyelmetlenséggel adott kifejezést, bár a szokásos tetszénnyilvánítással bőkezűen igyekezett regardot adni. De ennél többre fogja értékelni a derék négyes társaság, ha itt érdemüket, tudásukat önzetlen hódolattal elismerve megállapítjuk, hogy a bevezető rész mesteri előadásával, a második rész nehéz, de tökéletesen megjátszott átmeneteivel, Kovács Ilus finom primhegedű vezetésével a Bihari rekviremben, dr. Markó Imre gordonka-szólójával, Neugebauer és Kovács Kálmán első hegedűjével, illetve a brácsán tökéletes összejátszást fejtettek ki s méltók a hozzáértők teljes haláljára.

Az ének művészetet Reitter Ilonka és Szalontay Ferenc képviselték. Szalontay igazolta a várakozást, mely ismert, kecskeméti szereplései folytán várta: érzelmes, a magas és mély változatokban egyforma tisztasággal, férfias erővel, üde frissességgel és megragadó, gyöngéd, majd hatal-

Ebben a csöpp kis történetben kettő a különösen érdekes és fölemelő. Az egyik, hogy a trónörökös nemcsak tökéletesen beszélt magyarul, hanem érti is, sőt érzi is teljesen a magyart. Annak a képnak a rögtöni átérzése, címének, tréfájának megértése erre vall. (Lefordítani lehetetlen.) A másik meg, hogy anyai a melegség és a *honi vónás* a bájos kis esetben, mintha nem is Bécsben játszódtott volna le és nem is most e háború iszonyatos esztendejében, hanem mintha régen, igen régen történt volna, a békességes, nyugodt időkben és talán a „Palatinus Jóskaéknál,” még az öreg nádor életében ott főnn a *budai nagy háznál*, vagy később odakint Alcsuton, abban a nagy-nagy virágos kertben.

... Igen-igen ott, Fehérvármegyében, a „Hinderburg virágok” gyönyörű kertjében.

Mi ez? Mi jelent ez? Nemzeti tőkeállományunk öröndetes gyarapodása ez, művészi és ezeli vonatkozásokban, lelki közlekedés eléggé nem méltányolható tünete.

(Folytatása következik.)

mas szárnyalással kihozott éneke s szépen és gazdagon csengő hangja megragadta s ihletbe ringatta a lelkeket. Reuter Ilonka, a szabadkai bájos pacsirtája, pedig egy csapásra meghódította a szívünket s igazolta a régi tételt, hogy az énekművészet hatását teljessé az előadó egyéni bája teszi. Szárgó tavasziságának fiatal szépségével, minden mesterkéeltséget kizáró, üde természetességével, friss és megnyerő egyszerűségével amint élénk lebbent a színpadon, maga volt a bambó nyitó élet, a költészet bája; éneke pedig harmatos erdők csalóganának hajnali csattogása. A Giocondariát, Lányi — Gyóni „Lángoló vörös”-ben c. dalát Ricsей György kíséretével adta elő, a pompás „Gunár” dalt pedig maga kísérte s itt nemcsak minden dicséretet megérdemlő, a műkedvelői mértéket messze felülmúló, művészi énekével, hanem bámulatosan biztos zongora tudásával is rászolgált a szünni nem akaró tapsviharra. A közönség alig tudott betelni művészetének, kedves szim jelenségének élvezetével.

Danóczy Antalné, Szabó Ida és Ricsей György két zongorás előadása: Liszt — Rákóczi-paraphrázisa volt a zenei rész s a műsor befejező száma. Csak akinek zenei képzettsége van s volt alkalma a két zongora művészet egy-egy piéce-t hallani, tudja méltányolni azt a nehézt, de szép feladatot, amit e két művészi előadónk teljes sikerrel megoldott. Tiszta, összevágó játékok, a legnagyobb nehézségeken is könnyen diadalmaskodó technikájuk s tudatos átértésük teljessé tette a hatalmas darab szépségeinek élvezetét.

Az előadók szereplők során elsősorban Szücs Dezsőt említtük, aki melodráma keretében lépett a színré s így előadásában zenei elem is volt. „Barna Tamás” Dayka Antal festőművész-ünk költői erejű s lendületű, igen sikerült, drámai menetű balladaja, melyben művészeink új oldalát csillogtatta meg tehetségének. A zenekíséret Ricsей György tárgyiszere, dallamos alkotása; az előadás pedig Szücs Dezső fényes szónoki és szavaló erejének szép és hatásos érvényesülése volt. Mindhármójukat megérdemelt tisztelettel ünnepelte a közönség.

Wizer Aladár és Horváth József saját költeményeiket hozták színré. Mindkét előadó, — ha szabad ezt a meghatározást használnunk — „a régi iskola” híve. A szavalást, mint szavalást fogják fel s alkalmazzák színré, díszlet, jelmez, pöz és gesztusbeli segédletek nélkül. Mindkét költeményt lapunkban találhatja az érdeklődő; az előadók igyekeztek verseik szépségét érvényre juttatni, ami a közönség ítéletéből következtetve sikerült is.

Ujat, érdekeset s rendkívül hatásos produkált Szabó Ambrus, a kecskeméti jeles szavaló művésze, aki „Antóniusz beszédét” csodás, klasszikus tökéletességgel, bármely neves színészünknek dicséretére való, kerek és végtelenül kifejező gesztusokkal, istenadta, a szenvedély minden fokát, a szónoklat minden hevét visszatükrözni képes, kristályos zengésű hangján ugy adta elő, hogy mindnyájunkat lenyűgözött, a régi Fórum Romanum hangulatába ragadott . . . Mintha az óvilág tökéletes szobrai elevenedtek volna meg szemünk előtt!

Horváth Ernőné, Goldberger Mariska, a mi kedves, utolérhetetlen művészetű és elragadóan bájos műkedvelőnk zárta be az előadók sorát. Mióta elhódította tőlünk a

„hires város” s csak vendégül engedi át egy-egy fényes estélyre régi, hű és hálás közönségének, igen sokat nyert érzésben, mélységben és előadói készségben s ma már oly magaslaton tiündököl teltsége, mely bátran nevezhető a szó igaz értelmében művészetnek. Izléses toillettje általános tetszést keltett.

Az estély, melynek jövedelme is fényes volt, kedélyes vacsorával zárult, mely sokáig emlékezetes marad a résztvevők előtt.

Tudósító.

A mi fiaink.

Irta — s a nagykörösi Vörös-Kereszt-Egyeletnek a 38-as közönségnek és a 29-es népfőlkölő honvédoknak küldendő adományok javára rendezett estélyén, 1916. január 29-én előadta: Horváth József főgimnáziumi tanár.

Csodálatos egy föld ez az Isten szívében
Szeliden pihenő Duna-Tisza tája!
A magas mennyeknek fölséges harangja,
Mint fénylő kupola, áldva veresül rája.
Sikján ezer évek dus betelű virul,
Ezer év int feléd gazdag tájairul.
Nem hiába hullott sok, jó magyar vére
Századok harcain megszentelt rögére,
Termésének párja a világon sincsen,
Nem fogy el csudát e tömöntelen kincsen.
Buzája két ősök hamvadó porából,
Borában eieink tüzese lelke lángol.
Minden fűszálán a multak árnya rezdül
S öröme mosolyog az érett gerezdrül.
Virága hősi kor nyíló dicsősége,
Régi szomorúság sir a szellőjébe,
Dalában szárnyra kel kacagás és bánat,
Ami valaha csak magyar szívből támadt.
Ligetes erdőn mintha zúgva szállna
Büszke magyar lelkek sok-sok fényes álma . . .
Mikor a fergeteg künn a rónán tombol,
Haragunk viharzik ősi fájdalomtól,
S ha a megenyhült ég csókjával előnti,
Harmatos mezőknek fuvalma köszönti.
Benne él, ott lüktet a szívünk verése,
E nép minden vágya, minden nagy érzése,
Szép országunk minden költészeté, bája,
Áldott hazai föld, Duna-Tisza tája.
Édes anyánk! Kinek keblén élet árad . . .
— Két fia volt ennek az édes anyának.

A kisebbik fin gyönyörű szál gyerek.
Hatalmas a válla, karcsú a dereka,
A járása büszke, tartása egyenes,
Fiatal vágásban sudár jegenyefa!
Nyílt tekintetén az élet mosolygása,
Virágnitő tavasz bájosa varázsa,
Dologra, dacról is gyorsan tette kelő,
Egész mivoltában elevenség, erő.

Javakorabeli ember volt a bátyja,
Jól megtermet férfi; zömök, izmos fajta.
Szemre nem sokat ad, bár külseje tisztés
És valami neves komolyság ül rajta
Tiszta homlokára a szorgos dél szántott
Veritékes nyárbán becsületes ráncot.
Kezében a sár is szinaranná válik,
Szavában meglehet bizni mindhalálig,
Rá van írva, hogy ez ember ám a gáton,
A beszédében lassu, de a tettben bátor.

A kisebbik fiu katonának termett,
Nem is maradt soká a gazdaság mellett.
A császár kabátját magára öltötte
S a szép róna messze elmaradt mögötté.
Fiatal erejét kívánta a haza,
Hogy meglegyen védve törvénye s igaza,
Elment hát vérrel szolgálni a honát.
Nem is sokat lehet látni ily katonát!
A hős, harmincnyolcas, Mollináry baka!

— Így írta be nevét a históriába, —
Megremegett a föld riadtan alatta,
Amelyre rádobbant diadalmas lába
Bejárta Boszniát, be Olaszországot,
Vaskarral mindenütt derék rendet vágott,
Mindenütt dicső hirt szerzett a nevének,
Félve emlegette rá, talián, német!

S mikor megindult az ég búsult zengése,
Aminőt ember még e földön nem látott,
Ment meghódítani az egész világot;
Karja a bosszult, szent harag verése.
Ment, amerre hívta a dübörgő végzet,
A szülőföldjére még vissza sem nézett.
Ajánk a mámoros, tüzes harci nóta,
Hej, mennyi országot átűgött azóta!
A testvér Lengyelhon békóit leörte,
Gyilkos Szerbiát elnémitá örökre,
Kárpát őseibeit megvédte vitézül,
Nem hátrált meg hitlet olaszok dühétől!
A halicsi sikon hősként verekedett,
Leigazta a vad, „fekete hegyeket,”
Dél kopár szirtjébe, zord észak havába
Egyformán tündököl csodás bátorsága,
Egyformán hirdeti országnak-világnak,
Hogy nincs párja 38-as, hős bakának!

Ezalatt a bátyja sűrű veritékkel
Az ősi birtokot serényen mivelle.
A gabona, a föld, — mindennapi gondja,
Szüntelen ezért volt szorgos járta-kele.
Kenyeret juttatni gyerekek, családnak,
Tápláló falatot küzdő katonának!
Tudta, hogy sikernek munkásság a bére,
Diadalnak kemény küzdelem az ára,
A harc erőpróba mindnyájunk ternére
S ólomszulyal fekszik a gazda vállára!
Dolgozott lázasan napot éjbe vetve,
Soha el nem lankadt mesés munkakedve,
Az egyik kezével egyre szántott-vetett,
Máskiall gyengéden gyógyítja sebeket,
Itthon viselt harcot s az ellen kudarcra
Itt is teljessé lön e titáni harcra!

De mikor kondult a népdöntő, nagy óra,
S öccsét is egy golyó megsebesítette,
Mégigott a védők megfőtt ércfalra,
S milliók szuronya megvillant megette,
Mikor lecsapott a lelkeket rázó hír,
Hogy betört az ellen a haza földjére:
Fellángolt szívében Árpád hősi vére,
Utánna az asszony s gyerek hiába sir!
Letette a kenyérkereső szerszámot,
Szent lelkesedéssel legott kardot rántott,
S amily hűséges volt, mint a tüzhely őre,
Olyan elszántsággal rohant most előre!
Mint szélvészről üzött, zivatáros felhő,
Indult rohamra az öreg népfőlkölő.
A „huszonkilences, honvédok” — én csontok
Pozdorjává törték a támadó frontot!
Doberdó kövei látták ezt a harcot,
Mely Avala szirtjén is végig viharzott,
Volhnyia síkját tisztára söpörte,
Vérbetüket festett a nagy, orosz földre,
Mégfürdött Adria kéklő tükörében
S észak óriásit sírjába temette
Kárpát erdejében!

Az volt a pillanat, mikor a két testvér
A harcmezőn egymást szívére ölelte!
Benne volt abban az összeborulásban
A küzdő magyarság egész, érző lelke;
Álmatlan éjszakák nehéz vívódása,
Véres tusák árán vívott diadalom,
Hosszu hónapoknak féltő aggodása,
Uj remény nyílása pirosló hajnalon.
Benne volt abban az ölelésben minden:
Menyasszonyok csókjá, anyák hő imája,
A messzi hazának forró köszönete,

Ki édes fiait kebelére várja,
Bizalom a nemzet jobb jövődjébe,
Ujabb ezérvének boldogságos álma,
A végső győzelem lángja, büszkesége,
Törhetetlen hitnek áldva lengő szárnya!

* * *

De im! — a nagy idő fátyola meglegben,
Szegélye alól már csillag a harc vége,
Sejtelmes melyéből egyre fényesebben
Bontakozik elő a sóvárgott béke,
S ezernyi sir felett feketedő gyászra
Engesztelőn borul virágos palástja . . .
S ha majd véget ér a véres kálvária,
Hazajön a róna cserkoszorus fiú:
Édes anyjuk akkor hogy fogadja őket,
Hős katonáinkat, a világvérőket?!

Óh, akkor földvidul ez a bánat földje
S ünneplő ruháját vállaira öltve
Föllétekzik újra boldog mosolygással,
Térein győzelem zsolozsmája szárnyal.
A mező virágos kedvébe borulva
Fogadja gazdáját annyi idő múlva,
Erdő, berek várja zengő madárdallal,
Sugárözönében fürösztli a hajnal,
Köszöntik a vén fák szelíden hajlongva,
Simogatja arcát az udvar hűs lombja,
Örömkönyvet hullat rá a futó felhő,
Repesve öleli a halk szárnyu szellő,
Ránevet a kis ház rácsos, kis ablaka
S ablak mögött édes, bogárszemű lányka
Bokrétás virággal, égő szerelemmel
Dobogó szívének hű kedvesét várja . . .
Igy érkezik haza a harcok hőse,
Boldog új életre, örök dicsőségre!!

A NAGYKÖRÖSI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLEMENYEI.

* * *

Értesítjük a gazdaközöniséget, hogy az utólagosan jegyzett vetőmag árpa és zab a vetőmag ellenőrző bizottság által utalványozva lett, kérjük ezek árát 48 órán belül az egyesület pénztáránál befizetni.

*

Értesítjük az egyesület tagjait, hogy malacokat csakis folyó hó 10-ig jegyezhetnek, — 10-ike után jegyzéseket nem fogadunk el.

HIREK.

* * *

— **Istentisztelet sorrendje a református templomban.** Ma délelőtt szentbeszédet tart Patonay Dezső lelkész, délután predikál Jó Imre segédlelkész.

— **A róm. kath. egyház gyásza.** Meghalt a mester, elnémult az orgona, megszólaltak helyette a harangok. Bűgő, gyaszos hangjuk egy nagy emberünk halálát jelezte. A sok halottat elbucszató Ulrich Béla kántortanítótól mi is elbucszunk. Huszonhét év alatt városunk siri álmra elköltözött, sok halottját kísérte ki mesteri gyászéneke között, a gyászos sirkerthe; ime sajnos, már ő is elment az elköltözöttek után, őt is utól érte a halál gyászos végzete, mi is elkísértük őt utolsó útjára. Az iskolából egyenesen a kórógyba dőlt s onnan rövid szenvedés után a sirba költözött. Remélte, hogy a hosszú, fáradtságos néptanítói munka után, békés nyugalmat talál a nagyon is megszokott városunkban, de a tizenhét év óta lappangó

betegség megörölte szervezetét. Szeretett volna még élni, — hiszen még a legutolsó féreg is ragaszkodik az élethez, — de midőn látta, hogy megromcsolt szervezete napról-napra, elfáradt gép gyanánt már-már működését felmondja, Istenben megnyugodva zárta le szemét a hosszú éjszakára, a feltámadás boldog reményében. Jó tanító volt, hivatását példásan betöltötte s azért míg élt, mindenütt tiszteletre, megbecsülésre talált, a szülők örömmel bízták gyermeküket a tanítómesterre, most halála után pedig kegyelettel őrizték az örök hazába távozottnak emlékét. Munkája, hivatása volt huszonhét éven át nevelni a nemzet bő gyümölcsöt ígérő, fészlő virágait. S ime már azok védik a hazát, kiknek zsenge szívébe beleplántálta az Isten s haza iránti szeretetet. Hogy mily horderejű egy tanítónak a munkája, azt a háborus világ is beigazolja, mert hiszen sokakat hazaküldtek közülök csak azért, hogy neveljék a jövő Magyarország katonáit. Ezért fáradt, ezért dolgozott ő is. „A szolga méltó az ő bérére.” Igen, ő a nemzet fiatal generációja nevelésének napszámosa, a nagy munka után, nyugalmat akart itt keresni, de sajnos nem lelta meg. Az örök haza nyugalma bannult. S most hült tetemeit elszállítottuk városunkból szülővárosába, Félégházára. Elköltözött, mert meghalt. Igen ő mondta, — hogy élve nem megy el innen, csak akkor, ha elviszik hült tetemeit, az igazi nyugalomba. S most már ott van ő, de azért egyéniségének felejthetetlen emléke köztünk él.

Antal Pál.

— **Halálozás.** Köztiszteletben álló, virágzó családot döntött gyászba Rácz Ferenc, volt ipartestületi elnök elhunyt, a város iparos társadalmának hosszú időn át vezető, érdemes tagja, aki értelmiségével, lankadatlan, tisztes munkájával közbecsülést szerzett és szép családjának szentelt életével áldott emléket hagyott övéi s nagyszámú tisztelői népes táborában. Munkás életének 75-dik, boldog házasságának 48-dik évében jan. hó 30-án este fél 9 órakor hosszú és nehéz szenvedés után tért meg Istenéhez. Csaádja volt mindene s mindene volt családjának. Mindétig sajtó, bus kegyeletet és soha meg nem szűnő hálás emlékezetet hagyott maga után szereteteinek szívében. Temetése febr. 1-én ment végbe nagy részvét mellett; a gyászháznál Danóczy Antal főgimn. tanár mondott mély érzéstől áthatott gyászimát s Patonay Dezső lelkész vallásos eszmékben gazdag beszédben méltatta az elhunyt érdemeit. Halálában dr. Rácz Elek nagymarosi orvos és Rácz Dénes helybeli iparos édes apjukat. Pollák Simon főfőrtészállatorvos, Horváth Zoltán veszprémi kir. törvényszéki bíró, Bornemissa Sándor tanító, Buzsók Kálmán nyomdatulajdonos és Csete Gyula szabó szeretett apóskat gyászolják.

— **A növegyleti és főgimnáziumi tanári felolvasó délutánok** közbejött akadályok miatt egy héttel később kezdődnek a tervezet február 13-iki kezdő vasárnap helyett.

— **A be nem jelentett, elrejtett vagy eltított gabona, tengeri és liszt-készletek, repcemag, lenmag és kendermag készletek utólagos bejelentése és közszükségleti célokra beszoállítására tárgyában** kiadott 370—1916. M. E. számú rendelet értelmében a miniszterium megengedi, hogy mindazok, akik a bejelentést a már kiadott

és közzétett rendeletek ellenére a megszbott határidő alatt egyáltalán nem, vagy nem azon rendeleteknek megfelelően tették meg, mulasztásukat mindaddig, amíg be nem jelentett készleteket a pénzügyőrség ki nem nyomozta vagy ezeket a készleteket más még fel nem jelentette, utólag oly módon pótolhassák, hogy a be nem jelentett búzát, rozst, kétszerest, árpát, zabot és lisztet a helyi hatóság által megjelölt raktárba vagy a Hadi Terményrészvénrtársaság által kijelölt bizománysoknak beszoállítják, a be nem jelentett tengerit pedig a községi jegyző (körjegyző, városban a polgármester) útján a Hadi Termény r. t.-nak bejelentik. Amennyiben a készletek elháríthatatlan akadály, különösen az utak járhatatlansága, vagy az igaerő teljes hiánya miatt a fentemlítt határnápig beszoállíthatók nem lennének, ugy ezt a fél a városi hatóságnál igazolni tartozik. A halasztásra legfeljebb 14. nap adható. Mindazok, akik mulasztásukat a fentebbí rendelkezések szerint utólag pótolják, ezzel az előzőleg elkövetett kihágás büntetőjogi és vagyonjogi következményel alol, amennyiben a kihágás miatt még jogerősen elítélve nem lettek, mentesülnek. Aki a közszükségleti célokra igénybe vett rekvirált készletet bármilyen tekintetben jogellenesen felhasználja, szóval a közszükséglet kielégítése elől elvonja, arra a közszükséglet kielégítése elől elvont készlet értékének kétszereséig terjedhető kártérítő összeg szabatk li, amelyet a költségek levonásával a rokkant katonák segély alapja javára fordítanak. A kártérítő összeg kiswabása a cselekmény elkövetőjének büntetőjogi felelősségét nem érinti.

— **A főgimn. ifjúsági előadás.** A január 30-án tartott főgimn. ifj. előadás alkalmával fellüfúztettek: Tancsa Istvánné 3, dr. Kovacs Kálmán, dr. Kovacs Lajos, dr. Köhény Dezső, Neu Jakob, Ricséy György, Váradi Pálné, dr. Vigh Dénes 2—2 kor. Balla József, Bende Etelka, Beretvárs K, Horváth József, Horváth Lajos, Kovacs László, Lövy Sománé, Neu Gyuláné, Patonay Dezső, Pesti Balázs, Salamon Zs., Tonelli Pál, Tóth Sándor, Vladár László 1—1 kor. Mikés István 1:50, Kovács József 1:20 kor. Dezső Mariska, Faragó Pál, Nagy Lajos, N. N., Haskó László 50—50 fillért. Fogadják az igen tisztelt fellüfúztetők az intézet nevében az igazgatóság hálás köszönetét.

Uj doktor. Körös József helybeli m. kir. postatiszt a budapesti kir. magyar tudomány egyetemen az államtudományi szigorlatait egyhangu kápesítéssel letette és a mult szombaton az államtudományok doktorává avatták. Ernyedetlen szorgalmu, fiatal barátunk IV. gimnázista korától a doktori diplomáig összes tanulmányait a postatiszti szolgálata közben végezte el. Sok szerencsét kívánunk további törekvéseih is.

— **Fájdalmas vesztéség érte** Danóczy Antal főgimnáziumi tanárt édes atyjának Danóczy László gazdálkodónak gyászos üzenetével, aki párnapi betegség után életének 73 évében f. hó 4-én, pénteken, este csendesen elhunyt. Az elköltözött érdemes, munkás férfi temetése, kinek két fia is a harctéren küzd, a harmadik, Sándor, v. iktató pedig Budapesien van szolgálatban, ma délután templom végeztével lesz a X. ker. ceglédi-uti gyászházból.

— A tölgyhaj, a cser áráról egy rövid hírből említést téve, hibásan hallott értesítés alapján írtuk, hogy az ölenként 18 koronára emelkedett! Az igazság az, hogy a tölgyfa csere ölenként 15 koronáért kel. Ez is olyan nem remélt, magas ár, ami termelőinknek a legszebb bevételt biztosítja a cserből. Amennyiben a református egyház kvóttáinak falaja is így kelt el, úgy tekint-hetjük ezt a szép összeget, mint az idén elérhető legmagasabb árat s csak azt ajánl-hatjuk, minden érdek nélkül, a tulajdonosok-nak, hogy élve a jó alkalommal, amit Benedek György kereskedő nyújt eddig nálunk igénybe nem vett előnyös összekötésével, értéke-sítse a cserét ezáltal biztosítsa közönségünk részére a cser árának a következő években is állandóan ilyen magas áron maradását s ritka előnyös piacát.

— A Huszár György főgimn. em-
lékalapítványra adakoztak: Pesti Balázs
földbirtokos 10, Sánta Béla 5, B. Kiss Ala-
dárné 20, B. Kiss Hubert 10 kor. — Gal
Jenő II. o. t. gyűjtőívén: Nyári Lászlóné,
Gál Margitka, dr. Kovács Kálmán, Tuba Ág-
nes, Gáll Dezső, özv. Treleczkyné, ifj. Rid-
ler Gábor, Jalsoviczky Irma, Gömörj
Jánosné, N. N., Dezső Bandi, Szalay Dé-
nes, Horváth Marcsa, Balla Janka, dr. Lisz-
nai Miksáné, Oblath Jenőné, Földényi Ti-
vadarné, Meskoviczky Zs., Dobay Lászlóné,
Molnár M., özv. Hegedűs Ferencné, Mészá-
ros Bozsike 1—1 kor. Hegedűs Dénesné,
Bordács Szilárd, özv. Gonda Lászlóné, Fi-
toss Irén, Kupai Kovács Edit, 2—2 kor.
Gál Jenő, Hevessy, Cseri Balázs, Huszár
Ferencné, id. Fleischmann Jakabné, Papp
Sándorné, Valkó Ilona 50—50 fill. Sántha
Manczika, Gál Ernő 60—60 fill. N. N., Toth
László, Csipő Ferenc, Fehér Béláné, özv.
Szdreviczky Ferencné 40—40 fill. Erdélyi
Lidia, Gáspár Imre 30—30 fill. N. N., We-
res Gerzane, T. E., Hegedűs A., Váradi
László, Agócsi Jánosné, Dobi István, Kal-
márné 20—20 fill. Lisztüzet, Varjassy Verka
10—10 fill. Összesen 41 korona 30 fillér.
— Istrab Zoltán I. o. t. ívén: Kovács Józ-
sef, Szűcs János, D. Toth János 1—1 kor.
Ádám László 2 kor. Szűcs István 60, Szap-
panosné 50, Szűcs László 40, Farago Pál
30, N. N. 20 fillért. Összesen 7 korona. —
Czékus Sándor III. o. t. ívén: Czékus Mi-
hály (Jászkiás), Czékus Mihályné, Czékus
Sándor 2—2 kor. Vecsey Kálmán 40 fill.
Összesen 6 kor. 40 fill. — Valásek János
V. o. t. ívén: Valásek János (Miaava), 10
kor Warsik Pál, dr. Szlávik Mihályné,
Czadra Jánosné, Mikuscsák Mihály, Valásek
Samu 2—2 kor. Uj-Bank részvénytársaság
(Miaava) 5 kor. Összesen 25 kor.

— A tüzfűszükseget kielégítse
celjából a fakitermeléshez, erdei termékek
szállításához és foglalkozáshoz s egyébb
erdei munkához miniszteri rendelet értelmé-
ben a szokásos napszám biztosítása mellett
20 emberből álló munkáscsoportok 14 napig
terjedő időre községeknek és egyes birtoko-
soknak illetőleg fakitermelőknek és vállala-
toknak rendelkezésre fognak bocsátatni
Munkáscsoport kirendelése iránti kérvény
a községi előjáróság, illetőleg a városi
hatóság által láttaozandó és a hatóság
utján ahhoz a legközelebbi állomásparancs-
noksághoz intézendő, ahol a pösttet van.
A munkáscsoportoknak és a melléjük adott
altiszteknek elszállásolása és élelmezése a
munkáscsoportot igénybe vevő feladata. Az
utazási költségek a munkaadót nem ter-
helik.

— Malmok, sütők és lisztkeres-
kedők figyelmébe. A miniszterium 371—1916.
M. E. számú rendelete értelmében minden
malomvállalat, továbbá a gabonát vagy lisztet
élelmi cikké feldolgozó ipari vállalatok
(sütők, pékek, cukraszok stb.) s a gabona
és lisztkereskedők, általában mindazok, —
kivéve a termelőket — akik gabonát vagy
lisztet forgalomba hozatal céljára tartanak
birtokukban, kötelesek akár a tulajdonukat
képező, akár más részére őrzött, akár kötés
útján maguk vagy más részére biztosított
buza, rozs, kétszeres, árpa, zab és tengeri
kiszleteket, az említettekől előállított
liszt-kiszleteket, termékeket, hulladékokat,
amelyek nem esnek a korpa forgalomba
bocsátásának szabályozásáról 2966—1915.
M. E. sz. a. kiadott rendelet alá — tekintet
nélkül a készlet tárolásának helyére — az
1916. év február 1. napján volt állapot
szerint legkezebb f. e. február 8. napjáig
a Hadi terményrészvénytársaságnak beje-
lenteni. A bejelentést írásban a kiadott
minta szerint kell eszközölni. Malomvállala-
tok az őrlésért, darálásért stb. járó, nem
pénzben fizetett vámot — jelen rendelet
szerint természetben, nem liszt állapotban
vehetik ki. A vámúlj így beszedett termé-
nyeket — házi és gazdasági szükségleteik-
nek kivételével — megőrizni kötelesek. A
vámörlésből ez év február 1-től eredő
kiszleteiket a malomvállalatok 1916. febr.
19-től kezdve köthetenek, minden második
hét szombati napján volt állapot szerint
írásban bejelenteni. A megnevezett készletek
a rendelet értelmében rekviráltak, tehát
azok felett a birtokos nem rendelkezhetik.
A malomvállalatok által harmadik személyek
részére megvásárolt, illetve kötés útján
biztosított készletek e rendelet szerint
rekviráltván, e készletekre kötött szerző-
dések hatályukat veszítik. Szóval az ily
szerződések — hatályukat veszítik. A jelen
rendelet nem vonatkozik a Haditermény-
részvénytársaság által a közhatalóság útján
közvetítési célokra már forgalomba bocsátott
készletekre Aki e rendelkezések ellen vét,
az előírt szigorú büntetéssel sújtatik.

— A temetőoldali olvasóegylet leg-
utóbb tartott közgyűlésén az 1916. évre a
következő tisztségviselőket és választmányi ta-
gokat választotta meg: Elnök: Szalay
György, másod elnök: Buz Ferenc. Pénz-
tárnok: Szalay Mihály. Jegyzők: Kapus Mi-
hály, Szalay Antal. Háznyag: Patonai
László. Könyvtárnok: Tekes Ferenc. Vá-
lasztmányi tagok: Halász Ferenc, Irházi Jó-
zsef, Hatvani Ferenc, Karai Mihály, Bende
Pál, Oláh József, Szabó József, Horváth
László, Papp József, Dömötör Sándor, Dö-
mötör Dániel, Rácz György, Csapó György,
Valkai Ferenc, Tönkö László, Huszar Sán-
dor, Buz Ambrus, Nagy István, Ács József,
Deák Bálint, Györi Sándor, Bányai Mihály,
Antal József, Korsós Pál, Szabó Ferenc,
Labancz Balázs, Dömötör Ferenc, Kovács
László. Az egylet tagjainak a száma 160,
kik közül 91 a harctéren küzd a hazáért.

— Kimutatás a Vörös-Kereszt-Egy-
let jan. 29-iki estélyéről. Beküldtek: Gáll
Dezső 50 kor., Szenté Kálmán, Bakó Jo-
zsef, Ádám László, Nyári László, Bordács
Szilárd, dr. Magyar Ambrusné, Glücksmann
Hermann 10—10, V. Farago Ambrusné 5,
Vácsi Ferenc 480, Gál Pál és neje 4, Gross
Sándorné, dr. Kőrös József, özv. Hajdu
Lászlóné, Vargáné Hajdu Róza, Hajdu
Amália 3—3, Cseri László 2, Kovács Ro-

zália 060 kor., Muraközy Gyula 10 kor.
Felülfizettek: Reitter Ferencné, K. Faragó
Irma 20—20, Balázsfalvi Kiss Aladárné
1040, Patonay Dezső, dr. Lisznai Miksa,
Fitoss Irén 10—10, kor., dr. Kőkény De-
zsdőné 6 kor. Losonczy Lászlóné, Deutsch
Ödön, Horváth József, Goldberger Dávid,
Weisz Jenő, Salamon Rózsika 5—5 kor.,
Tuba Ágnes 4 kor., Neu Soma, F. Szabó
Jenő, özv. Huszár Péterné, V. Faragó
László, özv. Hegedűs Ferencné 3—3 kor.,
dr. Nádass Sándor 260 kor., özv. Nem-
csik Gusztávné 240 kor., Mikes István,
Meskoviczky Lászlóné, dr. Szigety Mihályné,
Szántay Jánosné, Gerő Sándor, Neu Jakab, ifj.
Kerekes Pál, N. N., ifj. Somogyi Jánosné,
Fleischmann Józsefné 2—2 kor., Szaniszló
Gábor 1 kor., Tóth Balázs 1 kor., B. Szabó
Istvánné, Molnár VIII. o., Hoffer Aladár
VII. o., Tancsa Gyula, Labancz Mihály
50—50 fill., Kocsis Erzsébet 40 fill. Az
összes bevétel volt: 1. Jegyekből: 706 kor.
20 fill. 2. Felülfizetések és beküldésekből:
316 kor. 70 fill. Összesen 1022 kor. 90 fill.
Kiadás volt: 292 kor. 48 fill. Tiszta jöve-
delem: 730 kor. 42 fill. A kegyes be-
küldőknek és áldozatkész előfizetőknek haza-
fias adományaikért hálás köszönetet mon-
danak az elnökség nevében. 1916. febr. 5.
Pesti Balás, pénztáros, Olasz Imre, ellenőr.

— A 43—50 évesek bevonulása.

Amint benünket értesítenek, a népfelkeltési

fényveres szolgálatra alkalmasnak talált

népfelkeltő kötelesek akik 1865, 1866, 1867

és 1868, évben születtek. 1916 évi február

28-án azok pedig akik 1869, 1870, 1871,

1872, 1873 és 1874. évben születtek 1916,

évi február 29-én tartoznak bevonulni.

— Dohány termelők figyelmébe

A dohányjövődék részére termelőndő be-
váltási árak tárgyában kiadott pénzügyminisz-
teri rendelkezés szerint a már kiadott
dohánybeváltási árhirodalmi érvényessége
az 1916-iki termelési évre azzal a módo-
sítással terjesztjük ki, hogy a beszámított
dohány beváltási ára fejében kijáró pénz-
összegek felül — a rendkívüli körülményekre
vált tekintettel — az eddigi 10. százalékos
árpótlék helyett 30. százalék engedélyeztetik.
Azon termelők részére azonban, akik az
1915. évi ültetési területtel egyenlő nagyságu
területen fognak tényleg termelni, a 30.
helyett 40. százalékos, azon termelők
részére pedig, akik az 1915. évi ültetési
területnek legalább 20. százalékával nagyobb
területen fognak tényleg termelni, nem-
különböztetve az összes új termelők részére 30.
helyett 50. százalékos árpótlék engedélyez-
tetik.

Sertéshizalók és kereskedők-
nek igen fontos. Ujkécske község
határában, közvetlenül Ujbög vasuti-
állomás mellett négy hold gyümölcsös,
sertéshizalási és nevelési célokra eladó.
A vételár felével a birtok tulajdonosa
a sertéshizaló tulajdonosává társulna.
Bővebb értesítés D. TOTH EERENC
felelős szerkesztőnél.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jószívű rokonoknak,
jó barátoknak és ismerősöknek, kik
feljuthatetlen jó nőmnek, illetve leány-
nyomnak temetésén megjelentek és ez-
zel szívünk fájdalommal enyhíteni igyekez-
tek, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Tornyai Imre
és a gyászoló család.

Hirdessen A „NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE”-BEN.

Közgazdaság.

* * *

Piaci árjegyzék.

Nagykőrös, 1916 feb. 4.

I. Élelmiszerek.

(Tejtermék, tojás, kenyér.)

	Kor.
Tej 1 liter	36
Turó, 4 csomó	32
Vaj, 1 drb.	40
Tejföl (1 mérték 2 dl.)	22
Juh sajt, 1 kg. idei	14
Tojás, 1 db	56
Tojás, 4 db	14
Tojás, 100 db	46
Félbarna kenyér	

II. Baromfi piac:

Hizott lud	kg.-ként	360
Sovány lud	kg.-ként	240
Hizott kacsa	kg.-ként	360
Sovány kacsa	kg.-ként	240
Tyuk	kg.-ként	240
Csirke	kg.-ként	240
Idei sovány liba	1 pár	240
Kapppan	kg.-ként	240
Gyöngytyuk	kg.-ként	240

III. Gabonapiac:

Tiszta buza	3650
Krumpli 1 mázsa	1050
Széna 1 mázsa	10.
Szalma 1 kocsi szám	16.
Rozs 100 kg.	29.
Árpa 100 kg.	28.
Zab 100 kg.	28.
Kukorica 1 kg.	26.

IV. Gyümölcs piac:

Citromalma	1 kg.	60
Zirizalma	1 kg.	32
Pogácsaalma	1 kg.	30
Rétesalma	1 kg.	
Dió	1 kg.	180

Soványsertés árjegyzés.

Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizománystól, Budapest, Népszínház-utca 22. sz. 1916 február 2.

Sertésvészen átment sertések:

60—100 kilogramm	450—450 fill.
100—120	450—460 "
120—160	460—580 "
160—200	480—500 "

Sertésvészen át nem ment sertések:

60—100 kilogramm	400—400 fill.
100—120	400—420 "
120—160	420—440 "
160—200	440—460 "

Árak élőszuliban kilogrammonként 4 százalékos árengedmény. Irányzat: változatlan.

Bécsi sertésvásári jelentés.

Eredeti tudósítás Schleiffelder és Társai cégtől (Bécs, St. Marx.) 1916. évi február 1.

A mai vásárra összesen 8527 darab sertés volt bejelentve, beérkezett azonban 2468 süldő és 4802 zsirsertés és pedig:

Magyarországból	6836 darab
Galiciából	—
Osztr. tartományokból	434
Összesen:	7270 darab

Az üzlet irányzata: igen lanyha volt. Prima magyar sertés 490—510 fill. kivételesen — fill.

Közép sertés	450—485
Óreg sertés	450—480
Könnnyű- és szedetttsertés	340—440
Süldő (lengyel árdeji)	—320—440
Szárémségi különként élőszuliban fogyasztási adó nélkül.	

29—e. b. 1916.

Pályázat erdőgazdai állásra.

A jogosultsági erdőbe az erdő-tiszti állás betöltéséig egy erdőgazdai állás létesítettik. Javadalmazása havonként utólagosan fizetve havi 100 kor. az erdőben lakás, tűzrevaló, egy tehén és két sertés tarthatás és tetszés szerinti mennyiségben feles föld s jószágai részére a nyár folyamán legelő. Köteles legalább egy lovat tartani. Aki ezen állást elnyerni óhajtja, sajtókezőleg irandó pályázati kérvényüket a f. évi febr. 13-ik napjának déli 12 órájáig adják be Szappanos Sándor erdőügyi bizottsági elnöknek. A megválasztandó egyén az állást 8 nap alatt elfogadni köteles.

Kelt Nagykőrösön az erdőügyi bizottságnak 1916. jan. hó 31-én tartott gyűlésében.

Szappanos Sándor,
e. b. elnök.

2—1.

Hirdetmény.

A nagyerdőben szükséges nagyobb mennyiségű földfordítások vállalatára az árjelítés a reform. Egyházi ügyészi hivatalban a f. évi febr. hó 13-án délelőtt 11 órakor fog megtartani.

Nagykőrös, 1916. február 2.

Szappanos Sándor,
e. b. elnök.

2—1.

Hirdetmény.

A laktanya udvarán összegyűlt trágya eladására az árverés a helyszínen f. évi febr. hó 11-én délelőtt 9 órakor fog megtartani.

Nagykőrös, 1916. évi jan. hó 29.

K. Faragó,
gazdatanácsnok.

Hirdetmény.

A nagykőrösi reform. Egyház tulajdonát képező Bihary-féle IV. ker. 457. sz. alatt és a IV. ker. 262. sz. alatt fekvő felszegi leány iskolánál levő lakásnak, illetve házaknak a f. évi május 1-től számított egy, — esetleg több évre beérkezésére az árverés a gondnoki hivatalban a f. évi február 13-án délelőtt 11 órakor fog megtartani.

Bánatpénzül mindegyik háznál 30—30 kor. teendő le.

Nagykőrös, 1916. jan. 31-én.

S. Hegedűs Albert,
gondnok.

2—1.

Kiadó ház.

Somogyi Balázsnak IV. ker. 39. sz. házában üzemhelyiség van május 1-től kiadó.

IV. ker. Edényiac-tér 27. sz. alatt haszonbérbe kiadók.

I. Külön kerített udvarral 2 szoba, konyha, élés kamra, padlásból álló lakás.

II. 2 szoba, konyha és kamrából álló lakás.

III. 3 szép tágas szoba külön bejárattal.

IV. 1 istálló padlással, egy kocsi-szin, pince.

V. Nagy raktár és pince helyiség; értekezni lehet a tulajdonossal. 1-3v.

Gömöry Jánosnak I. ker. 244. sz. alatt levő háza örök áron eladó, el nem kelés esetén bérbe kiadó; VI. ker. 91. sz. házában pedig 3 szobás lakás, éléskamrával együtt bérbe kiadó. 1-4v.

Sági Lidiának IV. ker. Tompa-u. 413. sz. házában egy padlós szoba, egy külön konyha és élés kamra május 1-re kiadó. Ugyanott két vékás uborka alá való föld a ref. temető mellett feléből kiadó; értekezni lehet a tulajdonossal. 1-3v.

Kiadó üzlethelyiség. A piac-téren Széchenyi-tér 14. sz. alatt a Jalsoviczky házban folyó évi május 1-től esetleg azonnal egy üzlet helyiség kiadó. Felvilágosítást ad az udvarban a házfelügyelő. 1-3

Kohn Náthán kereskedőnél két utcai szoba, előszoba, padlás, pince május 1-től kiadó. 1-3

Eladó, esetleg kiadó lakás. 3 szoba, oldalszoba, konyha, üveges folyosó, fasszin, padlás, villanyvilágítással bekezetve azonnal vagy május 1-re kiadó, vagy kedvező feltétel mellett örök áron eladó X. ker. 49. sz. alatt. Csete Mihály, szabómester ur szomszédságában. Értekezni lehet id. Libásy Lajosnál. 1-3v.

Özv. Erdélyi Sándorné Jókai-u. 18. számú házában 2 udvari szoba, konyha, éléskamra május 1-től, esetleg azonnal is kiadó. Ugyanott egy butorozott utcai szoba is van kiadó. 3—4.v.

3 szoba, fürdő-szoba, konyha, éléskamra, pince, padlás, mosó konyha, tyuk és disznóólból álló lakás májusra, vagy előbb is kiadó. Cim a kiadóban. v. 6—6.

Özv. Hajdu Józsefné urasszony IV. ker. 72 sz. házában két üzlethelyiség és 1 udvari külsőszoba azonnal, vagy május 1-től kiadó. 3—4v.

Fazekas Józsefnek a szolnoki-utcai házában 2 utcai szoba, konyha, pince, padlás és fűskamra; ugyancsak V. ker. 148. sz. egy nagyobb és egy kisebb lakás május 1-től kiadó.

M. Kovács László IV. ker. 106. sz. alatt levő házában május 1-től több rendbeli lakás kiadó; X. ker. 209. sz. alatt pedig szárász ölfá és sziva pálinkája van eladó. 2-2v

Kiadó lakás. Egy három szoba, konyha, éléskamra, nagy pince, fűskamrából álló külön álló lakás kiadó 1916 évi május hó 1-től kezdve. Értekezhetni a tulajdonos Neu Gyula urral. 4-6

Eladó ház.

Faragó Józsefné IV. ker. 239. sz. háza, mely áll két szoba, konyha, kamra és fasszinból tágas udvarral, örök áron eladó; értekezni lehet a fenti szám alatt a tulajdonossal. 1—1.

Gaal Gyulának II. ker. 118. sz. alatt levő háza, mely áll 2 szoba, konyha, kamra, fasszin és ölhelyiségből, örök áron eladó, — azonnal átvehető, — el nem kelés esetén május 1-re bérbe kiadó. 1-2v

Andocs Ferencnek IV. ker. 279. sz. alatt levő háza, mely áll két szoba, konyha, és mellékhelyiségekből örök áron kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal I. ker. 126. sz. alatt. 2-3v

Eladó föld.

Sóss Pál örökösének VIII. ker. 27. sz. alatt levő házuk; ugyszintén a Gättéri dűlőben 3 vékás szántó és kaszáló földjük Székely Pál szomszédságában; továbbá a Zsíros hegyben 3 vékás szőlő és veteményes földjük Boross János szomszédságában örök áron eladók. Értekezni lehet Sóss Pál VI. ker. 224. sz. házánál. 1-4.

Szabó Lászlóné örökösének hosszuháti 1 hold szőlő- és a kecskeméti-szentkirályi 51 hold szántó- és kaszáló földbirtoka örökáron eladó. Ugyanott nagyobb mennyiségű széna van e a ló. Értekezni lehet Ceglédén, III. ker. 32. sz. alatt Szabó Lászlóval.

Eladó szőlő. A Hosszuhát elején 3 vékás jókarban levő gyümölcsös szőlő, cserepes kunyhóval, kuttal ellátva, örök áron eladó; értekezni lehet özv. Bánszky Lászlónéval VI. ker. 43. sz. 1-3v.

Temető hegyben a ref. temetőhöz közel mintegy 7 vékás szőlő, kedvező fizetés mellett eladó, a venni szándékozók értesülést nyernek a kiadó hivatalban. 1-3v.

Vegyesek.

Józan Imrének III. ker. 154. sz. házánál 2 és fél öl száraz tölgy fája van eladó; értekezni lehet a tulajdonossal. 1

Somodi Lászlónak egy erős 6-os magy. állami cséplő garnitúrája van eladó; értekezni lehet a „Mészhomok Téglagyár“ melletti vendéglőben. 1-4

Inokai Tóth Ferencnek a Hosszuhát alatti nyomási földjén egy kazal rozsszalmája van eladó; továbbá a nyilasi tanyáján akácfája van kiadó kihányás alá. Értekezni lehet a fentnevezett tulajdonossal VII. ker. 134a. sz.

Akácia eladás. Tarnóczy Lajosnak, a (Beretvás-féle) homolytáji szőlőjének árok partján lévő nagyobb mennyiségű akácfái egészben, vagy részletekben önkéntes árverésen elfogadati február hó 7-én délelőtt 9 órakor. A vétel iránt érdeklődők VI. ker. 201. szám alatt értesítést nyernek. 3-3v.

Éves kapási kerések

1 hold területű szőlőhöz, mely a városhoz közel, — a középsőhegy legerősején — van. 1 vékás területű földet felől is használna. :-

özv. Sántha Elek^{né} X. kerület 56. szám. (A 10-gona szomszédságában).

Egy ügyes, megbízható segéd

a Nagykörsi „Hangya“ Fogyasztó és Értékesítő Szövetkezethez

AZONNAL FELVÉTELTIK.

Ajánlatokat elfogad **Erdélyi Teréz** üzletvezető.

Keresek

a piactéren a „Nagykörsös és Vidéke“ részére egy megfelelő szerkesztőségi és kiadóhivatali helyiséget. Ajánlatokat elfogad szóval, vagy írásban

D. TÓTH FERENC, lapunk szerkesztő-tulajdonosa. :-

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém értesíteni a t. gazdaközönséget, hogy a **Haditermény Részvénytársaság** részére mindenféle **gabonát, babot, krumpliót** vásárolok a legmagasabb napi ár mellett és az eladókat a legnagyobb kedvezményben fogom részesíteni. :-

Kérveb. pártfogásukat, kiváló tisztelettel **SZÜCS SÁNDOR** terménykereskedő.

26-26v

A tavaszi munkálatokhoz

eredeti amerikai 7 kapas lókapák, répa- és szecs kavágók, kukoricamorzsolók, rosták, mérlegek

NEU JAKAB gabonakereskedő mezőgazdasági gépraktárában.

nagy választékban beszerezhetők: eredeti Bächer-ekék, 12-14-16 soros Melichárvetőgépek, 2-3 tagu vashoronák, továbbá

ZÓKY ISTVÁN épület- és géplakatos Nagykörsös.

Elvállal mindennemű **épület és vasszerkezetek munkálatait**, valamint **gépjavításokat, villanyvilláglási javításokat, villanycsengők bevezetését és javítását, modern sír- és drótkerítéseket** stb. stb. jutányos árak mellett szolid kivitelben készítik.

A Nagykörsösi Népbank

sát újból megkezdette s úgy jelzős (bekebelezett) valamint Betéteket tiszta 4 és háromnegyed percent mellett elfogad, melyek a betétel időpontjától kezdve kamatoznak. A kammat utáni adót az intézet viseli s a visszafizetéseket rendszerint felmondás nélkül, azonnal teljesíti. — Végül a hadifogylok részére torteno átutalások és egyéb érintkezések (levelezések és táviratok) közvetítése, értékpapírok eladása és vétele, általában a bankszakmába vágó tanácsok és utbaigazítások tekintetében készséggel áll a közönség rendelkezésére.

váltókölcsonöket

igazgatósága értesíti a t. közönséget, hogy folyó évi január 1-től kezdve a háboru előtti rendes üzleteinek folytatásának előnyös feltételek mellett folyósít.

A NAGYKÖRSÖSI NÉPBANK igazgatósága.

AUGUSZTA NAPTÁR

a legjobb magyar írók almanachja.

Jövedelme a Nemzet Háza rokkant-otthona. Szépirodalmi részét írták: Bálint Lajos, Bede Jób, Bíró Lajos, Drasche-Lázár Alfréd, Farago Jenő, Hajdu Miklós, Hajó Sándor, Hevesi József, Hervey Frigyes, Ignóts, Kosztolányi Dezső, Kozma Andor, Krúdy Gyula, Lakatos László, Lázár Miklós, Márkus Miksa, Molnár Ferenc, Nádas Sándor, Pekár Gyula, Porzolt Kálmán, Révész Béla, Sebők Zsigmond, Szini Gyula, Tormay Cecília, Vajda Ernő.

Az Augusztai Naptár ára korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában, vagy az Augusztai-Alap központi irodájában (Budapest, Károly-körút 3. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában is. Mindenkinél szükség van naptárra.

A legjobb naptár az Augusztai Naptár.

Mindenki vegye meg, mert ezzel rokkant hőseinket segít!

Székely Albert

könyvkereskedésben állandóan

kaphatók: **PESTI HIRLAP**
TOLNAI VILÁGLAP
ÉRDEKES UJSÁG
BAZÁR.

Apollo Mozi

A városi szálloda színháztermében

B. KELLERMANN BERMANN

világhírű műve filmen

Csütörtökön, 1916. február 10.

Az Alagút

dráma 6 felvonásban. A kinematográfia mesterműve

Óriási tömegjelenetek

10.000 ember játszik benne
100.000 ember olvasta a művet
1.000.000 ember nézte meg a filmet Budapesten.

A főszerepet első rangú berlini művészek játsszák.

!!! Rendes helyárak !!!

Jegyek előre válthatók a városi kávéházban.

Kiváló tisztelettel
WEISZ JENŐ,
tulajdonos.

FIGYELEM!

Az „OROSZLÁN” világhírű légnyomású mosógép a házi asszony kedvence csak 19 koronába kerül. Felőránt át annyi ruhát mos, mint egy mosónő másfél nap alatt.

Tessék a próba mosást meglatogatni folyó hó 6-án vasárnap délután fél 4 órakor a „KÖZPONTI SZÁLLODA”

éttermében. Érdeklődőknek felvilágosítással készséggel szolgál **BOKROS ÉS GONDI** ált. köz. és bizományi irodája mint a fent jelzett mosógép egyed elárúsítók. Iroda helyiség található **Nagykörös 1. ker. 154. sz.** csirkepiactér, Nyikos Növ. házában

Új temetkezési vállalat!

Tisztelettel értesitem Nagykörös város és vidéke közönségét, hogy **Kertész Gyula** úr házának udvarában, a postával szemben nagyobb szabású **disztemetkezési vállalatot** nyitottam, ahol nagy raktárt tartok a legjobb kivitelű ércokorsókból, ternó és bársonnal való bevonásra alkalmas fakoporsókból, valamint a legdrágább kivitelű sirkoszorúkból, úgy annyira, hogy disztemetkezési intézetem ezen a téren a legmesszebb menő igényeknek is meg tud felelni. — Elvállalok egyszerű temetéstől kezdve a legdrágább kivitelű, az alább jegyzett árakban:

klottal behuzott szegelt teríték 40 kor.

ternóval behuzott szegelt teríték 60 kor.

ércokorsó, diszes melléklettel 180 kor.

Ujjonnan készült gyászkocsimat, minden felszármítás nélküli két lóval, négy lóval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban évek óta létező összes temetkezési vállalatok társas viszonyban vannak egymással, emellett pedig a náluk levő árakkal a versenyt mindenkor könnyen felveszem, továbbá, mert temetkezési intézetem csak egyedül a magam tulajdonát képezi, tehát a többiekkel kartellen nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását, mert temetkezésem célja a gyászoló közönséggel nagy pénzt megtakarítani nem pedig az eddigi egységes kartel árakat fizettetni. Kiváló tisztelettel

SCHIFFER MARTON.

főfős kereskedő, temetkezési vállalkozó

Nagy választék a legszebb sirkoszorúkból!

A temetéshez gyászkocsit és lovat ingyen adok!

Nagykörösön ma egyedüli kartellen kivittitemetkezés

URÁNIA.

1916. évi február hó 6-án vasárnap Szenzációs magyar filmek kerülnek bemutatásra.

ŐRHÁZ A KÁRPÁTOKBAN.

dráma a jelen háborúból 3 felvonásban.

A becsapott újságíró. Tutyú és Totyó.

bohózat 2 felvonásban. vígjáték 3 felvonásban.

Mind a három filmet a főszereplők a következők: Gözön Gyula a Népepera tagja, Hadrik Anna a modern színpad tagja, Mészáros Lajos a Nemzeti színház tagja, Vándori Gusztáv a Magyar színház tagja, Zilahi Gyula a Nemzeti Színház tagja.

Az előadásoknak a kezdete délután 4, 6 és este 8 órakor.

Helyárak: Páholy 1 K. Körszék 80 f. I. hely 60 f. II. hely 60 f. III. hely 30 f. Középkarzat 60 fillér. Oldalkarzat 50 fillér.

1916. febr. 10-én, csütörtökön.

Szenzációs magyar vígjáték!

Jóéjt Muki! Főszereplő Kenderesi Ferenc a legjobb magyar film humorista. Rendes helyárak!

Számozott helyek. Jegyekétfőtől, 7-ikétől előre válthatók **PAPP SÁNDOR** kerékpár üzletében.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását tisztelettel kéri a tulajdonos

Papp Sándor.